

Mikro Hacimlerde Mobilya Sistemleri

Sevgi YÜCEL^{1*}, Füsun SEÇER KARİPTAŞ²

¹Haliç Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İç Mimarlık Programı, İstanbul, Türkiye

²Haliç Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, İç Mimarlık Bölümü, İstanbul, Türkiye

Geliş Tarihi: 06.02.2019

***Sorumlu Yazar e mail:** sevgi95@gmail.com

Kabul Tarihi: 01.03.2019

Atıf/Citation: Yücel, S. ve Kariptaş Seçer, F. “Mikro Hacimlerde Mobilya Sistemleri”, Haliç Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi 2019, 2/1: 103-112

Özet

Kent yaşamı ile beraber konut kavramı değişmeye başlamış ve sektörde, yaşanılabilir en küçük hacim arayışlarına doğru bir yönelim gerçekleşmiştir. İnsanın içinde bulunduğu çağımız metropollerinde, mekânda huzurlu ve konforlu yaşama isteği yerini doğaya dönüş ve standart dışı yaşama bırakmıştır. İhtiyaç duyulan hacim git gide küçülmüş ve insanların nerdeyse bedenlerinin bir parçası gibi hareket eden mekânlar oluşmaya başlamıştır. Özellikle Japon kültürü ve yaşam alanları tasarım dünyasının takip ettiği bu gelişmeye ayak uydurmuş ve küçük, yalın hacimler üretmeye başlamıştır. Bu noktada modülasyon, standardizasyon, esneklik ve değiştirilebilirlik gibi kavramlar mikro hacimler içerisinde tasarımcıları yeni sistem arayışlarına yönlendirmiştir. Teknolojik gelişmeler ile birlikte, mikro tasarımlar mobilya üreticilerinin de kendilerini geliştirmelerini ve kompakt mobilya kavramının gelişmesine katkı sağlamıştır. Böylelikle mekânlar hem form hem de mobilya bakımından gelişime açık hale getirilmiştir. Hacimlerin mikro-kompakt ölçeğe gelmesi, tasarımcılarda yeni mobilya sistemleri, hızlı üretim, taşınabilirlik gibi kavramları düşünmeye itmiştir. Tasarım dünyası gelecekte mikro yaşam alanına kavuşma ve yalınlaşma isteğinin artmasıyla, yeni sistemler geliştirecek ve insanlar neredeyse kendi bedenleri haline gelmiş hacimleri beraberlerinde götürebileceklerdir. Değişen yaşam koşulları ve gelişen teknoloji ile birlikte kullanıcı ihtiyaçları ve barınma kültürü de değişime uğramıştır. Daha esnek çözümlere ve daha küçük mekânlara sahip konutlar ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada geleceğin tasarımı olabilecek mikro kompakt evler ve bu evlerde ortaya çıkan mobilya sistemlerine dair örnekler verilerek bu konuda değerlendirme yapılmıştır. Geleceğin mikro kompakt evleri ve mobilya sistemleri ile ilgili konularda tasarımcılara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada literatür taraması yapılarak örnekler toplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mikro Hacim, Kapsül, İç Mekân, Mobilya, Esneklik

Furniture Systems in Micro Spaces

Abstract

The concept of housing started to change with urban life and a trend towards the smallest volume searchable. In the metropolises of our age, the desire to live in a peaceful and comfortable place in the place has been replaced by a return to nature and non-standard life. The needed volume has gradually belittled the spaces where people act almost as a part of their bodies have started to form. Japanese culture and habitats have followed the development of the world of design and began to produce small, lean volumes. At this point, concepts such as modulation, standardization, flexibility and interchangeability led designers to search for new systems within micro volumes. Together with technological advances, micro designs have also contributed to the development of furniture manufacturers and the development of compact furniture. Thus, the spaces were made open to development in terms of both form and furniture. The micro-compact scale of volumes has led designers to think about concepts such as new furniture systems, fast production and portability. The world of design will develop new systems in the future, with the desire to reach the micro-living space and to simplify, people will be able to take volumes that became almost like all their own bodies. Together with changing living conditions and developing technology, user needs and dwelling culture have also changed. More flexible solutions and smaller spaces have come into question. In this article, micro compact houses and their furniture systems are discussed as a future prospect for the design field. By making a literature review and collecting samples, this study is aimed for contribute to designers about micro compact houses and furniture systems of the future.

Keywords: Micro Space, Capsule, Interior Space, Furniture, Flexibility

1. Giriş

Mikro kompakt ölçekte çalışmalar, insanlarda soyutlaşma ve yalınlaşma isteği devam ettikçe artmaktadır. Mekânlar git gide küçülüp, tüp diyebileceğimiz insanın içinde çok sayıda fonksiyonu yapabileceği tasarımlara yönelmektedir. Bu durum hem mobilya hem de iç mekân tasarımlarında sistem arayışlarına tasarımcıları yönlendirmiştir. Açılabilen, esneyebilen, hareket eden, döndürülebilir sistemler sadece büyük ölçekteki dizaynlarda olmaktan ayrılıp, küçük hacimlerdeki yerlerini

almaya başlamıştır. Kompakt sistemlerin oluşması insanların yalınlaşma ve doğaya dönüş isteklerine yaklaşmalarına destek vermektedir. Hacimlerin küçülmesi fonksiyonların azalmasına neden olmamaktadır. Yeni sistemler ile beraber mikro kompakt hacimlerde modüler, değiştirilebilir, taşınabilir mekânlar oluşmaya başlamıştır. Gelecekte konut kavramının değişmesiyle beraber insanlar kapsül hacimlerde yaşayacaklar ve mikro ölçekteki bu yaşam yeni mobilya sistemlerinin ortaya çıkmasına olanak sağlayacaktır. Bu makalede birçok örnek derlemesi yapılmış ve gelecek yaşamdaki mobilya anlayışının git gide farklılaşacağı açıklanmak istenmiştir.

2. Kapsül Hacimler Ve Mobilya Sistemleri

Şekil 1. Hong Kong’da Bulunan Kapsül Ev Opod ve Su Borularında Yaşam Örneği [1]

Teknolojik gelişmelerin artması ve kullanıcı ihtiyaçlarının değişmesi ile birlikte ev kapsamı ve anlamı da değişmeye başlamıştır. Mikro ölçekte yaşam biçimleri bu şekilde mobilya çözümlerini beraberinde getirmiş, tasarımcılar iç mekân çözümlerinde esneklik ve değiştirilebilirlik kavramlarını kapsayan öneriler geliştirmeye çalışmıştır. Özellikle Japonya mimari ve iç mimari anlamda bu konuda öncü durumdadır. Konut sıkıntısı çeken Hong Kong’da mimar James Law eski su borularını mikro eve dönüştürmüştür [2].

Mimar tarafından “Opod” adı verilen konut tasarımında düşük maliyetli, deneysel mikro konut birimi tasarlayarak yaratıcı bir şekilde alan kullanımı amaçlanmıştır. Hong Kong’un dar sokakları ve binalarının üstünde istiflenebilen, kullanışsız kentsel alanlardan yararlanmak amacıyla tasarlanan boru daireler aynı zamanda uygun fiyatlı konut sorununu hafifletmeye yardımcı olmuştur. İki yüz kırk metre çapındaki betonarme su boruları en çok iki kişiyi barındıracak şekilde tasarlanarak modern bir mikro daireye dönüştürülmüştür. Her dairede, yatağa dönüşen bir tezgâh, raflar, mini buzdolabı, mikrodalga fırın, banyo ve duş gibi olanaklar bulunmaktadır. Opod’ların her biri yaklaşık yirmi iki ton ağırlığında olduğu için birimleri istiflerken bağlantı elemanına gerek duyulmamış; bu da kurulum maliyetlerini düşürmüştür. Hatta Opod’un mimarı Law, bu şekilde mimari yaklaşımların artması gerektiğini savunarak, bazen binalar arasında bırakılan ve oldukça dar olan arsalara bu türde yeni binalar inşa etmenin mümkün olduğunu söylemektedir [2].

Şekil 2. Hong Kong’da Bulunan Kapsül Ev Opod İç Mekânları [1]

2.1. Bütünleşik mobilya

Kapsül hacimlerin oluşması içinde kendine yer edinmiş mekânın ve insan bedeninin bir parçası haline gelmiş mobilya tasarımları

oluşturmaya tasarımcıları yönlendirmiştir. Bu durum mekânlarda bütünleşik hale gelebilen uyuma, oturma, çalışma, yemek yeme ve depolama sistemleri üretiminin gelişmesine olanak sağlamıştır. Üretilen bu sistemler sayesinde, mekânların hacimleri minimum seviyeye ulaşmaya bir adım daha yaklaşmaktadır. Sistemler mekânın genişlemesine gerektiğinde ise hacimsel olarak küçülmesine olanak sağlamaktadır. Bir ünite eş zamanlı olarak hem çalışma hem de yemek yeme mekânı haline gelebilmektedir. Uyuma ünitesi ise kütüphane olabilir ve kitap okuma mekânı oluşturabilir. Japonların teknolojiye uzun bir süre kapalı kalması ve yeniliklere sonradan adapte olmaya çalışması, Japon tasarımcılarında yalın ve mikro kompakt hacimler yapmaya yönlendirmiştir. Bu durum dünyada yayılmış ve tasarımcılar sanki bir origami gibi katlanabilen bütünleşik mekânlar üretmeye başlamıştır.

Şekil 3. Nagakin Kapsül Evleri İç Mekânları [3]

Japon kültürüne baktığımızda geçmişten gelen yalınlaşma isteği, insanların minimum ölçekte yaşama isteklerini anlamamıza yardımcı olmaktadır. 21. yüzyılda ise insanlar Japonya'ya gittikleri zaman kapsül ev denilen yerlerde kalabilmektedirler. 1970-72 arasında Tokyo'da inşaat edilen Nagakin Evleri içerisinde tüm teknolojik sistemleri barındırmakla beraber, çalışma uyuma dinlenme gibi bedensel ihtiyaçları da karşılama olanağı sunmaktadır. 21.yüzyılda hala gelişmiş teknolojiye ayak uydurarak birçok insanın içinde rahatça yaşamalarına

yardımcı olmaktadır. İç mekân düzenlemesine baktığımız zaman her ünitenin sabit ve mekânın bir parçası haline gelmiş olduğunu görebilmekteyiz. Çalışma ünitesi aynı zamanda kütüphane ve dış dünyayla bağlantı kurabileceğimiz şekilde teknolojik ürünlerle donatılmıştır. Nagakin Kapsül evlerinden yola çıkarak, mobilya sistemlerinin sadece yer kazanmak amacıyla yapılmadığını söyleyebilmekteyiz. Mobilyalar mekânın bir parçası haline gelebilmektedir (Şekil 3) [4] .

Şekil.4. Nagakin Kapsül Evleri İç Mekânları [2]

Mekânda kompakt olan mobilya sistemleri sadece mekâna ait bir şekilde hareket etmektedir. Küçük hacimlerde kullanılan bu yöntem sadece yerden kazanmak için değil aynı zamanda mekânı olduğundan daha geniş göstermek için kullanılmaya başlanmıştır. Nagakin kapsül evlerinde gördüğümüz üzere mekân kompakt oluşunun yanı sıra renk girdisi hiç kullanılmamıştır. Mekânda bulunan bütünleşmiş sabit sistemler, beyaz kullanılarak mekânın daha da geniş hissettirilmesine neden olmuştur. Japonya’da başlayan ve git gide artan sabit bütünleşik mobilya sistem algısı önümüze Avrupa’da da oldukça çıkmaktadır. Çek Cumhuriyeti’nde bulunan ve “HSH Architekti” mimarlık firması tarafından yapılan “Villa Hermina” adlı kapsülde kullanılan baskın yeşil bütünleşik mobilya sistemi ile mekânı çepeçevre sarmakta ve küçük hacimde mekânsal mobilyaya verilebilecek örneklerden biri olmaktadır (Şekil 5). Mekânda kot farklılığı olan yere uyuma

ünitesi yerleştirilmiş ve rampa yardımı ile kotlar birbirine bağlanmıştır. Yatak alanı altına küçük kütüphane saklanmış, böylelikle depolama ve uyuma ünitesi bir arada kullanılmıştır. Aşağı kota bağlanan rampa mekânı hem ikiye bölmekte hem de mekânsal mobilya yaratarak mekândaki oturma ünitesi haline gelmektedir. Küçük hacimlerde mekânsal mobilya tasarımı sayesinde hacimler minimum hale, birçok fonksiyonu bir arada bulunduracak şekilde getirilebilmektedir. Kullanılan yeşil renk ise mekânın çizgisel hatlarını belli ederek içinde barındırdığı fonksiyonları vurgulamaktadır [5].

Şekil 5. Villa Hermina İç Mekânı ve Mobilya Çözümleri [5]

2.2. Katlanabilir mobilya

Tasarım dünyasındaki yalınlık ve mekânsal mobilya algısı sistematik olarak gelişmeye devam ederken öte yandan başka tasarım yaklaşımları da mobilya üreticileri tarafından geliştirilmeye başlanmıştır. Japonya’da ve Çin’de geçmişi olan origami sanatı gibi katlanabilir mobilya sistemleri üretilmiştir. Küçük hacimlerde bu durum hacimden avantaj sağlama, beden ile hareket eden mekân kavramına daha da yaklaşma gibi kavramların gelişmelerine olanak sağlamıştır. Mobilya üreticileri küçük hacimlere uygun katlanılabilir mobilyalar üretmeye başlamıştır. Mekânın içinde bir parçası gibi hareket eden katlanabilir mobilyalar da bulunmaktadır. La Chaux ve Ruinettes arasında, İsviçre Alpleri’nde bir yamaçta, Buro A tarafından yapılan “Antione” adında kapsül ev olarak tasarlanmış aynı zamanda kabuğu doğanın bir parçası gibi hareket eden yaşam alanı tasarlanmıştır. Evin içerisinde

katlandığında hacimsel boşluk, açıldığında ise fonksiyonel özellik taşıyan ve mobilya haline gelen tasarımlar mevcuttur. Küçük ve kompakt hacim denildiğinde yeniden yalınlaşmanın ön planda olduğu tasarlanmış olan mobilya sistemlerinin de yalınlaşmasına neden olduğu görülmektedir. Bu mobilya sistemlerine baktığımızda kapsül hacimlerdeki yalınlaşma ve doğaya dönüş isteğinin varlığını kanıtlar nitelikte olduğunu göstermektedir. Kullanılan malzeme ahşap olup dış kapuk ise kaya niteliğindedir (Şekil 6).

Şekil 6. Mikro Konutlarda Antoine Adlı Kapsül Hacim [6]

Mobilya sektöründe üreticiler küçük hacimler için mekânsal mobilya dışında birçok mobilya üretimi yapmaktadır. İki fonksiyonu bir arada bulundurabilen mobilyalar üretilmeye başlanmıştır. Mekân içindeki mobilya hem uyuma ünitesi hem de yemek yeme ünitesi olabilmektedir. Kütüphane çalışma ünitesi ile beraber çalışabilmektedir. Altea Work İtalya’da “Clei” adlı bir firma tarafından tasarlanmıştır. Aşağıda görülen Altea Work mobilya sistemleri görselinde (Şekil 7) yatak ünitesi katlandığı zaman hacimden kazanmak amacıyla çalışma ünitesi haline gelebilmektedir.

Şekil 7. Altea Work Mobilya Sistemleri Örneği [7]

3. Sonuçlar

Tasarım dünyasında oldukça hızlı bir şekilde ilerlemeye devam eden küçük hacim algısı, insanlarda sıcak, bütünleşmiş mekânlarda yaşamaya karşı bir ilginin oluşmasına neden olmuştur. Doğadan uzaklaşmış insanların, bedenleri gibi hareket eden mekânlar içerisinde yaşama arzuları günden güne artmış ve yeni sistem arayışları doğmuştur. Özellikle Japon kültürü ve yaşam alanları tasarım dünyasının takip ettiği bu gelişime ayak uydurmuş ve küçük, yalın hacimler üretmeye başlamıştır. Kapsül mekânlarda yaşam sonucunda iç mekânda da mobilya çözümleri yaratma zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Hong Kong'daki su borularında kapsül ev ve Nagakin evleri gibi mekânlarda kompakt mobilya kavramı açıkça hissedilmektedir. Mobilya sistemlerinde özellikle modülasyon, standardizasyon, esneklik ve değiştirilebilirlik gibi kavramlar mikro hacimler içerisinde gelişmeye devam etmiştir. Böylelikle iç mekânlar hem form hem de mobilya bakımından gelişime açık hale gelmiştir. Gelişen teknoloji, değişen ihtiyaçlar, artan dünya nüfusu ve azalan mekân ihtiyacı doğrultusunda mikro evler, kapsül evler gibi konut ihtiyacının artması kaçınılmazdır. Aynı zamanda iç mekânlarda bu tasarımları destekleyen mobilya çözümleri ve sistemleri gibi konuların) geleceğin iç mimari alanında önde gelen araştırma konuları olacağı tahmin edilmektedir. Sonuç olarak bu çalışmanın gelecekteki iç mekân araştırmalarına ışık tutacağı düşünülmektedir.

Teşekkür

Bu makale Haliç Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İç Mimarlık Anabilim Dalı İç Mimarlık Tezli Yüksek Lisans Programında, Prof. Dr. Fusun Seçer Kariptaş'ın "İç Mekân Tasarımında Yeni Teknolojiler" dersi kapsamında yürütülen ödev çalışmasından hazırlanmıştır.

Kaynakça

- [1] www.realestate.co.roomclip.jp (01.02.2019)
- [2] <https://www.projedefirsat.com/haber/japonlarin-kapsul-evleri-nakagin-capsule-tower/3164> (03.01.2019)
- [3] Sviven, M. (2008-2019). <https://www.archdaily.com/110745/ad-classics-nakagin-capsule-tower-kisho-kurokawa>. Archdaily. adresinden alındı
- [4] Özturan, Ö. (2015). Teknolojik Gelişmelerin İç Mekan Biçimlenişine Etkisi.
- [5] Richardson, P. (2011). Villa Hermina. Nano House: Innovations for Small Dwellings (s. 16-17). içinde Thames&Hudson.
- [6] <https://tur.thehomelifemag.com/cabins-lost-in-nature> (03.01.2019)
- [7] <https://resourcefurniture.com/product/altea-work/>. (04.02.2019)
<https://www.mimoa.eu/projects/Czech%20Republic/Cern%C3%ADn/Villa%20Hermina/>. Mimeo. (04.02.2019)